

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 18.

EGÉSZSÉGÜGYI ALAPISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Útmutató a vizsgázó/k teljesítményének az értékeléséhez (az értékelő tanár/ok részére)

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon dolgozhat!
- Az írásbeli vizsga időtartama 180 perc.
- Tévedés esetén helyes megoldásnak csak a vizsgázó egyértelmű javítása fogadható el!
- A dolgozatban előforduló esetleges megoldási hibákat, tévedéseket kérjük feltűnően jelöljék!
- A feladatlap egységes értékeléséhez használják fel a rendelkezésükre bocsátott megoldási útmutatót!
- Valamennyi feladat (zárt illetve nyílt) mellett megtalálható a helyes/hibátlan megoldásra adható **maximális pontszám**. A több részválaszból álló megoldás esetén, az egyes értékelhető **itemekre** (helyes válaszonként) adható **részpont** számát is feltüntettük (ezek összege adja az egyes feladatoknál a versenyző teljesítményének pontértékét). **Egy-egy item értéke 1 pont!**
- A teszt (zárt) jellegű feladatokban a helytelen válasz megjelölése minden esetben 1 pont levonásával jár.
- **Fogalom meghatározása** esetén, a megoldásban aláhúztuk az ún. **kulcsszavakat**, maximális pontszám csak akkor adható, ha a kulcsszavak maradéktalanul szerepelnek a vizsgázó megoldásában. A feladat rész megoldása esetén, ha erre lehetőség van, akkor az adott feladat javítási /pontozási útmutatójában található meg a részpont értéke.
- A **csillaggal (*) jelölt feladatoknál** (általában a felsorolásoknál) több helyes megoldás is lehetséges, mint a feladat utasításában megoldásként elvárt (pl. Írjon hármat /3/!), ezeknél a feladatoknál a **megoldólaptól eltérő**, de tartalmában azonos **egyéb helyes megoldás** is elfogadható a ponthatáron belül.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám mellé írja a vizsgázó által elért pontszámot, illetve összesítse a megadott teljesítmény lapon!

1. Válassza ki és karikázza be a hamis állítások betűjelét! 2 pont

- A. A légcső rugalmatlan cső.
 B. A bal tüdő 2 lebenyből áll.
 C. A légcső a gyűrűporc folytatása.
 D. A légcső pajzsporcból áll.

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

2. Társítsa a következő fogalmakat és állításokat! Írja a számok mellé a megfelelő fogalom betűjelét! 4 pont

A. anti – A	1. Az „A” vércsoportú egyén vérplazmájában jelen van.
B. anti – B	2. A „B” vércsoportú egyén vérplazmájában jelen van.
C. mindkettő	3. A „0” vércsoportú egyén vérplazmájában jelen van.
D. egyik sem	4. Az „AB” vércsoportú egyén vérplazmájában jelen van.

1. **B.** 2. **A.** 3. **C.** 4. **D.**

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

3. Húzza alá az alábbi állítások közül az igazakat! 4 pont

- A. A vérlemezkék a vér alakos elemeihez tartoznak.
 B. A vérplazma a vér alakos elemeihez tartozik.
 C. A fehérvérsejtek hemoglobint tartalmaznak.
D. A fehérvérsejtek a szervezet védekezésében vesznek részt.
E. A méh körte alakú, üreges, izmos falú szerv.
 F. A méh hossza 13 cm, szélessége 7 cm, vastagsága 5 cm.
G. A méhnek 2 fő része van, a méhtest és a méhnyak.
 H. A méhfal 2 rétegű.

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

4. Írjon x jelet a hamis állítások mellé! 3 pont

A csípőizmok a medencén belül és kívül haladnak.	
A remesebél a vékonybél része.	X
Az elsődleges vizelet naponta 170–200 liter.	
A Sinus-csomó a szív elsődleges ingerképző központja.	
A vesék a hashártya előtt helyezkednek el.	X
A bőr erősen lúgos vegyhatású.	X

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

5. Válaszoljon a kérdésekre az igaz állítások aláhúzásával! 3 pont

Mi hozza létre az első (systolés) szívhangot?

- A. A félhold alakú billentyűk nyitódása hozza létre.
- B. A vitorlás billentyűk becsapódása hozza létre.
- C. A félhold alakú billentyűk becsapódása hozza létre.

Mely vitamin képzésében van fontos szerepe a májnak?

- A. „B” vitamin
- B. „K” vitamin
- C. „C” vitamin

Mely csont tartozik az agykoponyát alkotó csontok közé?

- A. orsócsont
- B. ékcsont
- C. singsont

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

6. Csoportosítsa a csontokat a megadottak szerint! Írja a csontok számjelét a megfelelő helyre! 4 pont

1. orsócsont
2. szárkapocs-csont
3. sípcsont
4. singsont

Az alkar csontjai: 1., 4.
A lábszár csontjai: 2., 3.

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

7. Húzza alá a hamis állításokat! 5 pont

- A. A csecsemő amíg szopik, nincs szüksége védőoltásra.
- B. Aki gyorsan eszik, az nagyobb mennyiségű étel elfogyasztásától érez jóllakottságot.
- C. Az idős embernek nő a kalóriaigénye.
- D. Szent-Györgyi Albert fedezte fel a „C” vitamint.
- E. A nagymennyiségű alkohol fogyasztása növeli az ítélőképességet.
- F. Tüdőszűrést csak a munkába álló embernél kell végezni.
- G. A betegség bevezető szakaszában még semmilyen panasz, tünet nem jelentkezik az egyénnél.
- H. Minden váladékot fertőzöttnek kell tekinteni.
- I. Az elhízás leggyakoribb oka a helytelen táplálkozás.

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

8. Írjon **I** betűt az **igaz**, **H** betűt a **hamis** állítások mellé a **5 pont** terhes nő életmódjára vonatkozóan!

	I (igaz)	H (hamis)
A sok szénhidrát fogyasztása előnyös.		<i>H</i>
Rendszeres fogászati ellenőrzés szükséges.	<i>I</i>	
Naponta kétszeri kádfürdő szükséges.		<i>H</i>
Sok gyümölcsöt és zöldséget fogyasszon!	<i>I</i>	
Gyógyszert csak orvosi utasításra szabad szedni.	<i>I</i>	

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

9. Válassza ki az alábbi felsorolásból a terhesség gyanújeleit! **3 pont**
Írja az **igaz** állítások számjeleit a kipontozott vonalra!

1. Havi vérzés	2. Emlőfeszülés
3. Fokozott nyáelválasztás	4. Hányinger
5. Magzatmozgás	6. Émelygés

3., 4., 6.

.....

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

10. Válassza ki és karikázza be a **hamis** állítások betűjeleit! **2 pont**

- A. Az anyatej telített zsírsavakat tartalmaz, ezért jobban felszívódik.
- B. A szülés harmadik szakasza a tágulási szakasz.
- C. A terhességi gyanújelek közé tartozik az émelygés.
- D. Az újszülött rendelkezik reflexekkel.

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

11. Jelölje sorszámával (1-től 5-ig) az ellátás sorrendjét **5 pont** áramütés esetén!

- 5.* Mentőhívás.
- 2.* A beteg életjelenségeinek vizsgálata.
- 4.* A beteg nyugalomba helyezése.
- 1.* Kimentés az áramkörből.
- 3.* Az újraélesztés megkezdése.

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

12. Húzza alá az alábbi állítások közül az igazakat! 4 pont

- A. A pulzust 30 mp-ig kell számolni.
 B. A pulzus számolásánál a ritmusát is meg kell figyelni.
 C. A pulzusszám élettani értéke 40–50 percenként.
 D. A sebre közvetlenül vattát soha nem teszünk!
 E. A koffein fogyasztása is okozhat függőséget.
 F. A nagyon magas lázat hűtőfürdő segítségével csillapítjuk.
 G. Fogmosást csak esténként kell végezni.

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

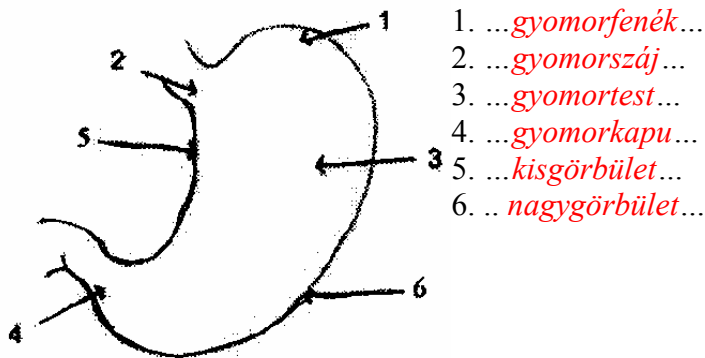
13. Csoportosítsa az alábbi tápanyagokat vitamintartalmuk alapján! 6 pont

1. káposzta, 2. narancs, 3. rizs, 4. paprika, 5. szárazbab, 6. túró

„C” vitaminban gazdag: 1., 2., 4.

„C” vitaminban szegény: 3., 5., 6.

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

14. Nevezze meg a gyomor részeit! (Válaszait írja a számok mellé a pontozott vonalra!) 6 pont

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

15. Sorolja fel az agykoponya csontjait! 5 pont

- *Nyakszirtesont*
- *Homlokcsont*
- *Ékcsont*
- *Halántékcson*
- *Falcsont*

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

16. Határozza meg a következő fogalmakat! 4 pont

Pitvar-kamrai csomó: *a jobb pitvar-kamrai határon elhelyezkedő másodlagos ingerképző központ.*

Elsődleges vizelet: *fehérjementes (vérplazma) vérszűrlet a hajszálérgomolyagban képződik.*

(Helyes válaszonként 2–2 pont adható!)

17. Egészítse ki a táblázat adatait! 5 pont

Az emésztés helye	Emésztőnedv	Mit bont?
Szájüreg	<i>nyál</i>	szénhidrátot
Gyomor	gyomornedv	<i>fehérjét</i>
Vékonybél	<i>epe hasnyál</i>	<i>zsírt</i> szénhidrátot

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

18. Sorolja fel a menstruáció szakaszait! 4 pont

*Gyógyulás (regeneráció)
Növekedés (proliferáció)
Raktározás (szekréció)
Nyálkahártya lelkődik (menstruáció)*

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

19. * Írjon le három gyógyszerformát! 3 pont

*Szilárd
Lágy
Folyékony*

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

20. * Soroljon fel a drogfogyasztás legárulkodóbb függőségi tünetei közül ötöt! 5 pont

*A szokások, az életmód megváltozása.
Hirtelen romlik az iskolai teljesítmény.
Iskolakerülés, csavargás.
„Elkent” beszéd.
Olyan helyek látogatása, ahol könnyebben élvezheti a drog hatását.*

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

21. * Írjon három tanácsot, amely elősegíti a testsúlycsökkenést! 3 pont

*A szénhidrát bevitel csökkentése.
Rendszeres torna.
A táplálék mennyiségének a csökkentése.
Alacsony cukortartalmú gyümölcsök fogyasztása.
Magas cukortartalmú italok mérséklése.*

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

22. Egészítse ki az újszülött ellátásának a sorrendjét! 6 pont

1. A nyák eltávolítása a légutakból.
2. *Szemellátás*
3. *Köldökellátás*
4. *Az újszülött mellrehelyezése*
5. *Füröztés*
6. *Súly- és hossz mérés*
7. *Szűrővizsgálatok*

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

23. * Ismertesse a csecsemő három hónapos korára jellemző fejlettségét az alábbiak szerint! Írjon egy-egy jellemzőt! 5 pont

Mozgása: *a fejét megtartja*
Játéktevékenysége: *a kezét nézegeti*
Az érzelmi reakciói: *örül, sír*
Értelmi fejlettsége: *rövid ideig figyel*
A beszéd fejlettsége: *„modulált sírás”*

(A helyes válaszokra 1–1 pont adható!)

24. * Soroljon fel a bőr feladatai közül négyet! 4 pont

*Hőszabályozó
Kiválasztó
Tapintó
Tápanyagraktározó
Só és vízraktár
Véd a mechanikai hatásoktól*

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)